

Stroom levert bijna niets meer op

Bewoners uit de regio demonstreren in augustus 2011 tegen de bouw van een kolencentrale van Essent in de Eemshaven. Vanwege het overschot aan elektriciteitscentrales in Nederland is het de vraag of de centrale de energieleverancier nog wel geld gaat opleveren.

Foto ANP

DEN BOSCH

Energiebedrijf Essent moet 1,7 miljard euro afschrijven op zijn Nederlandse elektriciteitscentrales. Er staan simpelweg te veel stroomfabrieken in Nederland en omgeving.

VAN ONZE VERSLAGGEVER MICHAEL PERSSON

Essent heeft de afgelopen jaren 5 miljard euro geïnvesteerd in uitbreiding van twee gascentrales en in de bouw van een nieuwe kolencentrale in Eemshaven. Nu blijken de centrales eenderde minder waard dan was gedacht.

De oorzaak is dat er bijna niets meer wordt verdiend aan elektriciteitsproductie. 'De marges zijn nu minimaal, soms zelfs negatief', zegt Essent-directeur Erwin van Laethem in een toelichting op de dinsdag gepresenteerde jaarcijfers. Bestuursvoorzitter Peter Terium van moederbedrijf RWE, dat de nettowinst met 28 procent zag dalen: 'Het hele verdienmodel is aan het eroderen.'

De oude, gevestigde maatschappijen, gebaseerd op grote fossiele centrales zijn gevelde door groene energie. De enorme

toevloed van gesubsidieerde wind- en zonnestroom uit Duitsland heeft de stroomprijs op de groothandelsmarkten doen kelderen. 'In twee jaar tijd is er het equivalent van dertig centrales in Duitsland geplaatst', zegt Van Laethem. 'Dit heeft niemand kunnen voorzien.'

Een paar jaar geleden, toen het besluit voor de bouw van nieuwe centrales in Nederland werd genomen, dreigde er een tekort aan stroom op de West-Europese markt. Nu is dus het omgekeerde aan de hand. Het afgelopen jaar stonden de gascentrales van de meeste energiebedrijven daardoor een groot deel van de tijd stil. Kolencentrales, waarvan de grondstof goedkoper is, draaien nog wel. Maar met de komst van een kolenbelasting in Nederland zou dat weleens anders kunnen worden, denkt Van Laethem. 'Dan zetten we die ook uit.' Niet dat het klimaat daar iets mee opschiet, zegt hij. 'Dan zullen de pieken worden opgevangen door oudere centrales in het buitenland, die meer CO2 uitstoten.' Bovendien kan er dan geen biomassa meer worden bijgestookt. Daarmee zou een belangrijke manier om groene stroom te produceren wegvallen.

Terium kondigde dinsdag aan dat RWE zich tot een meer decentraal energiebedrijf zal ontwikkelen. Daarmee probeert de moloch zich alsnog aan te passen aan de nieuwe tijd. Terium: 'We investeren niet meer in centrale stroomopwekking, maar in virtuele stroomfabriekjes die over huizen en bedrijven zijn verdeeld.' RWE en Essent experimenteren onder meer met de combinatie van zonnepanelen en batterijen, en met slimme wijken waarin de opgewekte stroom naar behoefte wordt verdeeld over de huishoudens.

Om de schuldenlast van 33 miljard euro te verlichten zet RWE zijn olie-

en gaswinningsdochter in de etalage. Ook probeert het zijn belangen in gasbuizen en stroomnetten te verkopen. De aandacht verschuift van het begin naar het einde van de keten: de consument.

Want daar valt nog geld te verdienen. Essent wierf het afgelopen jaar 194 duizend nieuwe klanten, dankzij nieuwe hulpmiddelen om stroom en gas te besparen, zoals de op afstand bedienbare e-thermostaat en software die inzicht geeft in het verbruik. Van Laethem: 'Met die diensten hebben we inkomsten die losstaan van gas- en stroomverkoop.'